

BERETNING 2018-2. halvår

Som følge af folketingets beslutning om effektivisering af forsyningssektoren, baseret på en Mc Kinsey-rapport, som konkluderer, at der er et effektiviseringspotentiale i forsyningssektoren på 2,3 kr, har vi omlagt regnskabsåret til at følge kalenderåret. Politikerne vil lave benchmarking, så nu skal alle fjernvarmeværker have samme regnskabsår og en standardkontoplan. Det er årsagen til, at vi afholder generalforsamling blot et halvt år efter forrige generalforsamling.

Nu er der sikkert nogle her i forsamlingen, der undrer sig over, at det mig, der står og snakker og ikke Ove Hansen, som I er vant til. Det skyldes ganske simpelt, at vi har byttet plads, Ove og Joel. Ove meddelte i starten af september, at han agtede at trække sig fra formandsposten, samt at han gerne ville fortsætte i bestyrelsen. Efter forrige generalforsamlingen pegede bestyrelsen på mig som formand, og jeg accepterede. Derfor er det nu mig, der snakker. Vi vender tilbage til Ove senere.

Regnskabet for 1.7.2018 – 31.12.2018 viser varmesalget til 1.348 andelshavere. Varmesalget var i alt 9.450 MWh., dette var ca. 18 % under det budgetterede, dels på grund af den milde vinter, dels pga., at aflæsninger er foretaget 17. dec. Vi har jo ændret regnskabsår og aflæser derfor midt i fyringssæsonen, hvorved der fremkommer en difference mellem det budgetterede forbrug og det aflæste forbrug. De fleste forbrugere har derfor fået penge tilbage på årsopgørelsen. I regnskabet fremgår denne difference som en periodisering. I forbindelse med omlægning af regnskabsåret, er vi gået over til kvartalsvis afregning af varmen.

Der er tilsluttet 16 nye brugere. Tilslutningerne af nye brugere fordeler sig med 1 på Snogekær, 12 på Rosengårdsvej i Gerlev, og 3 tilslutninger er i forbindelse med konverteringer fra oliefyr til fjernvarme

Jægerspris Kraftvarme fortsætter med at tilbyde gratis stikledning ved konvertering til fjernvarme, fra oliefyr eller elvarme i forsyningsområdet.

Årets resultat efter skat inkl. overført overskud fra tidligere år, udviser et overskud på 571.000 kr. Dette beløb overføres til næste års budget.

Solvarmeanlægget har pga den gode sommer produceret meget varme. Produktionen blev i alt på 2.970 MWh, da solvarmeanlægget i perioder producerede mere varme end der var behov for hos forbrugerne, blev der bortkølet 173 MWh.

I det forløbne halve år er der ikke sket noget, som kommer bag på os. Grundbeløbet er bortfaldet pr 1. januar 2019, og det har vi vidst de sidste 3-4 år. Grundbeløb 2 bortfalder pr 1. januar 2020. Begge grundbeløb er knyttet til varmeværkernes el-produktion. Grundbeløb 2 startede i 1995 som en 10 øres støtte til hver produceret kwh. 10 øren blev i 2002 reduceret til en 8 øre, for i 2013 at blive til et fast tilskud på ca. 2.1 million kr om året, uafhængigt af produktion. Grundbeløb 1 blev indført i 2005, da staten besluttede, at alle værker over en vis størrelse skulle afregne el-produktionen efter timetaksten på den nordiske el-børs og ikke som hidtil efter faste takster jfr. tre-leds-tariffen. Grundbeløb 1 blev indført som et sikkerhedsnet, der skulle afbøde tabet for værkerne, såfremt børsprisen kom under 42 øre/kwh. Grundbeløbet steg lineært fra en el spotpris på 42 øre/kwh til maksimal beløb ved en spotpris på 12 øre/kwh. Begge grundbeløb har haft meget stor betydning for værkernes økonomi. Jægerspris Kraftvarme har gennem årene modtaget fra 2,5 million kr om året og helt op til 10 millioner kr. om året. Navnlig de seneste 5 år er der tale om store beløb, en direkte følge af den lave el-produktion. Og nu er vi ved sagens kerne.

Barmarksværkerne blev etableret i 1990'erne. Nogle politikere (primært Svend Auken) fik den idé at udnytte kølevandet ved el-produktion til fjernvarme, i stedet for at lede det varme kølevand ud i havet. Det var det grundlag Jægerspris Kraftvarme blev bygget på. Fra 1995 til 2011 producerede vi op til 28000 MWh el om året. Men fra 2012 er produktionen faldet drastisk til 1000-3000 MWh om året. Vi kan simpelthen ikke konkurrere med el-produktion på vind, vand og sol og producerer nu El næsten udelukkende som reserveværk. Med bortfald af hele idégrundlaget og med bortfald af de tilknyttede sikkerhedsordningerne er vi reduceret til et rent varmeværk. Det kan man beklage, men sådan er udviklingen blevet. Vi har været et nyttigt redskab i el-produktionen i 25 år, men nu er vi blevet overflødige og må klare os selv alene med varmeproduktion. Og det skal vi også nok gøre.

Vi har fortsat 2 motorer stående til el-produktion, men med 25 år på bagen er de begge ved at være udtjente og står overfor en hovedreovering. Energinet Danmark har meldt ud, at der ikke er brug for os til reservekraft, hvorfor man ikke vil bidrage med midler til opretholdelse af reserver. Men vores el-operatør, Nordjysk Elhandel, råder os til at afvente, idet man mener, at der specielt i Østdanmark fremover vil være brug for back-up i el-produktionen. I Vestdanmark er infrastrukturen ret robust med gode forbindelser til udlandet, medens Østdanmark er helt afhængigt af Sydsverige, hvor der som her mangler effekt, når vinden ikke blæser. Så vi ser tiden an.

Som I alle ved, betyder bortfaldet af grundbeløbet, at varmeprisen er hævet pr 1. januar 2019. Reelt skete det allerede pr 1. oktober 2018. Omkring 1. september kunne vi konstatere, at kraftigt stigende gaspriser samt stigende el-priser ville betyde et underskud ca. 2,5 million kr. for regnskabsåret 1.juli 2018 – 31. december 2018. Vi skar halvdelen af det truende underskud af ved at hæve prisen 3 måneder før planlagt. Som vi skal se, når Hans Christian gennemgår regnskabet, gik det ikke så galt som det truede med. Gasprisen faldt kraftigt i efteråret, ligesom vi fik lidt grundbeløb. Derudover tjente vi penge på reservekraft fordi Kyndbyværket i oktober var ude af drift på grund af eftersyn. 850.000 kr. tjente vi, heraf alene 567.000 kr. for 10 timers reservetjans d. 5. oktober. Det var i øvrigt det samme, som gjorde sig gældende i oktober 2016, hvor vi tjente 2,2 million, og som var årsagen til, at vi satte prisen ned med tilbagevirkende kraft i foråret 2017.

Hvis der er nogen af de tilstedeværende, der har set den statistik, som TV2 har plukket fra Energitilsynets opgørelse over fjernvarmeværkernes priser, hvor TV2 har fremhævet de 20 værker, hvor varmeprisen procentvist er steget mest, så er det korrekt, at prisen i Jægerspris er steget med 43% og giver Jægerspris en lidet flatterende 19. plads. Men læser man hele opgørelsen, vil man konstatere, at de 43% er taget af et relativt lille beløb (ca. 9.133 kr/år for et standardhus), at 2019-prisen (13.098 kr/år) nu er ca. den samme som før 2017 (ca. 13.550 kr/år), samt at prisen i Jægerspris er i den laveste halvdel (medianprisen er 13.995 kr/år). Det nu afsluttede regnskabsår ender faktisk med et lille overskud på ca. 571.000 kr, som overføres til 2019.

Tabet af grundbeløbet kommer ikke til at slå fuldt igennem på varmeprisen. Vi er stort set færdige med at afskrive på det gamle anlæg. I regnskabsåret 2014/15 var afskrivningerne 11.6 millioner kr. I regnskabsåret 2019 er de 3 millioner. Forskellen kan ses på varmeprisen. Som nævnt er prisen for 2019 på samme niveau som prisen i 2015/16. Men vi undgår næppe en stigning til næste år, når grundbeløb 2 bortfalder. Hvad der sker i 2020 og fremover er meget usikkert. Energiforliget fra foråret 2018 har ikke bragt megen afklaring. Politikerne har ophævet produktionsbindingerne kraftvarmekrav og brændsel og opfordrer til at investere i el-varmepumper. Det er faktisk det, som vi har gjort med det nye anlæg bestående af el-varmepumpe, gaskedel og absorptionsvarmepumpe. Anlægget har kørt siden november, og er stadig under indregulering. Det vil Hans Christian fortælle om senere. Det hidtidige forløb har været tilfredsstillende. Anlæggets økonomi- og tidsplan er overholdt. Men anlæggets driftsøkonomi kender vi først om et år. Dog kan vi allerede nu se, at solvarmeanlægget har været meget mere

effektivt i de hidtidige 5 måneder, hvor absorptionsvarmepumpen har leveret koldt vand til anlægget. Men vi taler altså om vintermåneder, hvor solen jo ikke har megen kraft. Men med det nye anlæg kan man generelt sige, at nu er vi gået fra at være el-producenter til at være el-forbrugere.

Vi har ikke tænkt os at stoppe her. Vi kigger os stadig om efter andre muligheder. Vi vil gerne reducere forbruget af den dyre naturgas. Men vi er ikke meget for biobrændsler (halm og flis). Vi vil hellere tappe direkte fra solen, og holder os derfor orienteret om mulighederne for udvidelse af solvarmeanlægget med tilhørende lager, som f.eks. et damvarmelager eller et grundvandslager. Damvarmelageret er p.t. ude af billedet, idet de hidtidige erfaringer er negative med låg, der ikke holder tæt. Grundvandslageret eller ATES-lageret har været præsenteret for generalforsamlingen for 3-4 år siden. Dengang kunne vi ikke få økonomi i projektet, men nu er el-afgiften blevet reduceret og PSO-afgiften bliver nedtrappet over nogle år, netop for at skabe incitament og styrke økonomien for varmepumper i fjernvarmesystemerne. Et ATES-lager kan muligvis kombineres med grundvandskøling. Der er de senere år lavet flere anlæg med ren grundvandskøling, senest i Høje Tåstrup, hvor man samtidig får en sidegevinst, idet man får sænket et stigende grundvandsspejl, der truer med at oversvømme kældre. Men en meget konservativ beregning af samfundsøkonomien er ofte en stopklods for sådanne anlæg, endskønt virksomhedsøkonomien er positiv.

Der tales meget om overskudsvarme fra industri og datacentre. Desværre er der ingen overskudsvarme i vores nærhed. Det nærmeste er Koatek, men her er overskuddet for lille. Vi kunne godt tænke os, at en virksomhed som Haldor Topsøe lå i Jægerspris. Tanken om at udnytte overskudsvarme i fjernvarmesystemet er da oplagt, men afgiftssystemet blokerer for økonomien i overskudsvarmen. Regeringen vil ikke lempe på afgifterne for at skabe rentabilitet for udnyttelsen af overskudsvarmen. Man frygter, at virksomhederne så vil lave "falsk overskudsvarme". Endnu en gang spiller afgiftssystemet ind. Regeringen nedsatte for et par år siden en kommission, der skulle kulegrave det samlede afgiftssystem med det formål at ændre systemet, så det blev intelligent. Kommissionen har ikke barslet endnu, og der er ingen, der ved, hvornår eller om det sker.

Der er måske åbnet en ny mulighed for os, nemlig geotermi, hvor man borer ned i undergrunden efter varmt vand. Det er en bekostelig og risikabel affære. Men hvis det lykkes at finde varmt vand, har man varme til mange år. Hvis det derimod går galt som i Viborg, hvor man tabte boret mange hundrede meter nede og siden opgav projektet, kan det blive en meget bekostelig affære. Her skændes man stadig om hvem, der skal betale regningen på 162 millioner kr. Vores mulighed er, at Mærsk i efteråret 2018 har besluttet at udnytte virksomhedens ekspertise i olieboringer til at tilbyde geotermianlæg. Mærsk påtager sig finansieringen og risikoen mod en kontrakt på levering af varmt vand i en længere årrække. Der er mig bekendt aftaler på vej om levering af geotermi i Århus og Ålborg. Jægerspris kan naturligvis ikke sammenlignes med Århus eller Ålborg, men hvem ved, hvis de store projekter lykkes, kan de små vel følge efter. Det burde vel egentligt være en statsopgave, men den har hidtil ikke være villig til at løbe risikoen, så det er vel okay, at Mærsk nu går ind i branchen.

I starten af denne beretning nævnte jeg McKinsey-rapportens påstand om et effektueringspotentiale på 2,3 milliarder kr. årligt i energisektoren. Det tror politikerne så meget på, at det er omfattet af energiforliget. For 14 dage siden deltog de fleste fra denne bestyrelse i det årlige regionalmøde i Roskilde, hvor fjernvarmefolk mødes til orientering om og drøftelse af energipolitik, nye teknikker og hvad der i det hele taget rører sig i branchen. En mand fra Dansk Fjernvarme, vores brancheforening, berettede om de tiltag, som politikerne har søsat og specielt om det, som man agter at søsætte for at opnå effektueringsmålet. To embedsmænd fra Forsyningsstyrelsen supplerede beretningen med en fortælling om deres arbejde. De er endnu ikke kommet så langt med dette arbejde, så vi fik ikke ret meget konkret at vide. Men det vi hørte var skræmmende. Man taler om indtægtsrammestyling, om ophævelse af "hvile i sig selv" princippet,

om ophævelse af tilslutningspligt og forblivelsespligt, om at fjerne muligheden for billige lån i kommunekredit. Der er nye tanker om afskrivninger og investeringer. Det er vel nok for tidligt at male fanden på væggen, men det ligner en umyndiggørelse af bestyrelserne.

Her til sidst vil jeg slutte af med at minde om, at det i år er 25 år siden, at borgerne i Jægerspris blev inviteret til møde på Sogneskolen af Energi og Miljøgruppen fra Århus om muligheden for etablering af fjernvarme i Jægerspris for et indskud på 500 kr pr hus. De fleste, herunder mig selv, var meget skeptiske, men også nysgerrige. Mødet besluttede at nedsætte et udvalg, som skulle undersøge mulighederne. Udvalget anbefalede projektet og Jægerspris Kraftvarme A.m.b.A. blev stiftet. I den nuværende bestyrelse er der 3 medlemmer, der har været med hele vejen. Det er Ove Hansen (formand i næsten 25 år), Leif Kløve samt undertegnede Joel Hermansen. Jeg/vi skal nok afholde os fra at sige noget om forløbet af de 25 år. Det venter vi med til en dag i maj/juni, hvor vi agter at invitere os alle til værkets 25 års jubilæum samt til indvielse af det nye anlæg.

Men jeg vil dog allerede nu på vegne af bestyrelsen sige et par ord til Ove. Du blev formand fra starten. Valget af formand blev afgjort af antallet af stemmer. Du fik flest, ergo skulle du være formand. Det var muligvis afgørende, at du allerede dengang på mødet snakkede meget. Men du var maskinmester på Kyndbyværket, så du var på hjemmebane. Vi erfarede ret hurtigt, at du var fagmand. Du var den eneste i bestyrelsen, som forstod alt det tekniske, og som kunne tale på lige fod med ingeniørerne. Hans Christian blev først ansat efter ca et halvt år, så du havde ikke nogen sparringspartner i bestyrelsen. Vi andre kunne bare lytte til sagkundskaben, men vi blev da klogere og klogere efterhånden, ikke sandt?

Men når jeg ser tilbage, må jeg sige, at du har været en glimrende formand, og det er ikke mindst din fortjeneste, at tingene er lykkedes så godt for Værket. Du har igennem årene fået mange ideer. Du mener selv, at de alle har været gode, og vi andre må ofte høre dig sige, at vi er langsomme, træge og mangler visioner, når vi ikke lige synes, at din ide skal realiseres. Vores funktion har været at sortere i ideerne og undersøge, om en given ide kunne gennemføres teknisk og økonomisk.

Men du har da fået gennemført nogle ideer. Det var da dig, der fik ideen til antenneforeningen. Når vi nu alligevel lavede huller i jorden, kunne man da lige så godt smide nogle kabler ned til TV og internet. Så suppleanten Bjarke Tinghus fik en bunden opgave, at oprette en antenneforening. Også solvarmen var du den første, der så potentialet i. Og her indrømmer jeg trægheden. Jeg skulle da først bruge et par år til at regne på det. Men det var altså nødvendigt at sortere. Men jeg vil påstå, (og her tror jeg, at alle, der har været involveret i Jægerspris Kraftvarme, er enig med mig i), at vi i de forløbne 25 år har haft et forbilledligt samarbejde, hvor vi har kunnet tale om tingene i fordragelighed og uden at komme op at slås. Vi har godt nok af og til måttet bremse din talestrøm og dine mange spørgsmål, men det har du sørme taget pænt. Bestyrelsen for Jægerspris Kraftvarme har tidligere ved et bestyrelsesmøde sagt dig tak for din indsats som formand samt behørigt overrakt dig en gave. Nu vil bestyrelsen sammen med, håber jeg, generalforsamlingen sige dig tak. Jeg skal derfor opfordre til, at vi alle rejser os og giver Ove en hånd. Vi har ingen gave at overrække ved denne lejlighed. Det har vi ordnet i bestyrelsen.

Dette var, hvad jeg havde at sige. Tak for ordet.

26. marts 2019

Joel Hermansen

Formand